

โจทย์สำคัญในการผลักดันเศรษฐกิจ ของประเทศไทยคืออะไร ?

เขียนโดย ดร. เศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ

ภายใต้ยุคของการเปิดเสรีทางการค้าและการรวมกลุ่มของ
ประเทศต่าง ๆ ในหลายภูมิภาค ประกอบกับความจำเป็น
ของประเทศไทยเอง ทำให้หน้าวันการลงทุนไทยใน
ต่างประเทศจะยิ่งเป็นเรื่องสำคัญ

“ที่ผ่านมาธุรกิจไทยไม่
ค่อยสนใจออกไป
ลงทุนต่างประเทศ
จึงไม่น่าแปลกใจที่
ตัวเลขการลงทุนใน
ต่างประเทศของไทยที่
ผ่านมาจึงต่ำกว่า
ประเทศอื่นๆ ใน
ภูมิภาค”

ความจำเป็นที่ผลักดันให้ไทยต้องออกไปลงทุนในต่างประเทศหลักๆ มี 4 เรื่อง
ซึ่งก็คือ **ความต้องการด้านแรงงาน** เพราะไทยกำลังเข้าสู่ภาวะขาดแคลน
แรงงาน และความได้เปรียบด้านต้นทุนแรงงานไทยไม่ได้โดดเด่นเหมือนก่อน
ความต้องการด้านทรัพยากร เนื่องจากทรัพยากรของไทยมีจำกัดไม่เพียงพอที่จะรองรับความต้องการของตลาดที่เพิ่มขึ้นได้ทำให้ผู้ประกอบการไทย
จำเป็นต้องแสวงหาแหล่งวัตถุดิบที่อุดมสมบูรณ์และใกล้กับตลาด เช่น มีการ
ลงทุนปลูกอ้อยในประเทศจีน เป็นต้น **ความต้องการขยายตลาด** เนื่องจาก
อุปสงค์ภายในประเทศเติบโตช้า ตัวอย่างเช่น อุตสาหกรรมท่องเที่ยว ที่แม้ว่า
จำนวนนักท่องเที่ยวและจำนวนห้องพักจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องแต่อัตราเข้าพัก
เฉลี่ยก็ยังมีแนวโน้มทรงตัว นอกจากนี้ ไทยยังมี**ความต้องการในการซื้อ
แบรนด์และเทคโนโลยี** เพื่อให้ไทยสามารถยกระดับห่วงโซ่อุปทาน (Move
up value chain) และยกระดับเทคโนโลยีของตน

แล้วเหตุใดที่ผ่านมาการลงทุนในต่างประเทศของไทยจึงไม่โตเท่าที่ควร?

ที่ผ่านมารัฐกิจไทยไม่ค่อยสนใจออกไปลงทุนต่างประเทศ สังเกตได้จากบริษัทข้ามชาติของไทยมีจำนวนน้อยมากและยังมีขนาดเล็ก ตัวอย่างเช่น ในอุตสาหกรรมอาหารที่ไทยโดดเด่นที่สุด มีเพียง บมจ. เจริญโภคภัณฑ์อาหาร (CPF) และ บมจ. ไทยยูเนี่ยน โฟรเซน โปรดักส์ (TUF) เท่านั้นที่ติดอันดับ 100 บริษัทผู้ผลิตอาหารในเอเชียที่มีรายได้สูงสุด แต่รายได้ของทั้งสองบริษัทก็ยังไม่ถึงครึ่งหนึ่งของบริษัท ไนโอะโมะโต้ะ เช่นเดียวกับภาคธนาคาร ที่ผ่านมาระบบการพาณิชย์ไทยก็ไม่ค่อยสนใจเรื่องลงทุนต่างประเทศเท่าไรนัก เห็นได้จากจำนวนสาขาของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 3 แห่งของไทยที่ตั้งในกลุ่มประเทศอาเซียนที่มีน้อยมากเพียง 9 สาขาเท่านั้น ขณะที่ประเทศเพื่อนบ้านที่มีการลงทุนในต่างประเทศสูงอย่างประเทศมาเลเซีย มีจำนวนสาขาของธนาคารพาณิชย์ในกลุ่มประเทศอาเซียนมากถึง 1,414 สาขา

จึงไม่น่าแปลกใจที่ตัวเลขการลงทุนในต่างประเทศของไทยที่ผ่านมามีต่ำกว่าประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค ที่ต่างก็มีตัวเลขการลงทุนในต่างประเทศเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยประเทศจีนถือว่าเป็นประเทศที่โดดเด่นมาก ในปี 2010 จีนมีจำนวนการลงทุนในต่างประเทศแซงหน้าญี่ปุ่นเป็นครั้งแรก กรณีประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก็เช่นกัน ในช่วง 5 ปี (2005-2010) ตัวเลขการลงทุนในต่างประเทศของประเทศสิงคโปร์เพิ่มขึ้น 2 เท่า และประเทศมาเลเซียเพิ่มขึ้น 4 เท่า แต่หากกลับมาดูตัวเลขของไทย ในปี 2010 ไทยมีมูลค่าการลงทุนในต่างประเทศเพียง 1 ใน 3 ของมาเลเซียเท่านั้น

แล้วต้องทำอย่างไรการลงทุนต่างประเทศของไทยจึงจะโต?

ไทยต้องปลดล๊อคอุปสรรคในการลงทุนต่างประเทศให้กับผู้ประกอบการไทย ซึ่งจากการพูดคุยกับผู้ประกอบการ ทุกรายพูดเป็นเสียงเดียวกันว่าอุปสรรคที่สำคัญที่สุดก็คือ เรื่องของความรู้ความเข้าใจเรื่องกฎหมายของประเทศที่จะเข้าไป

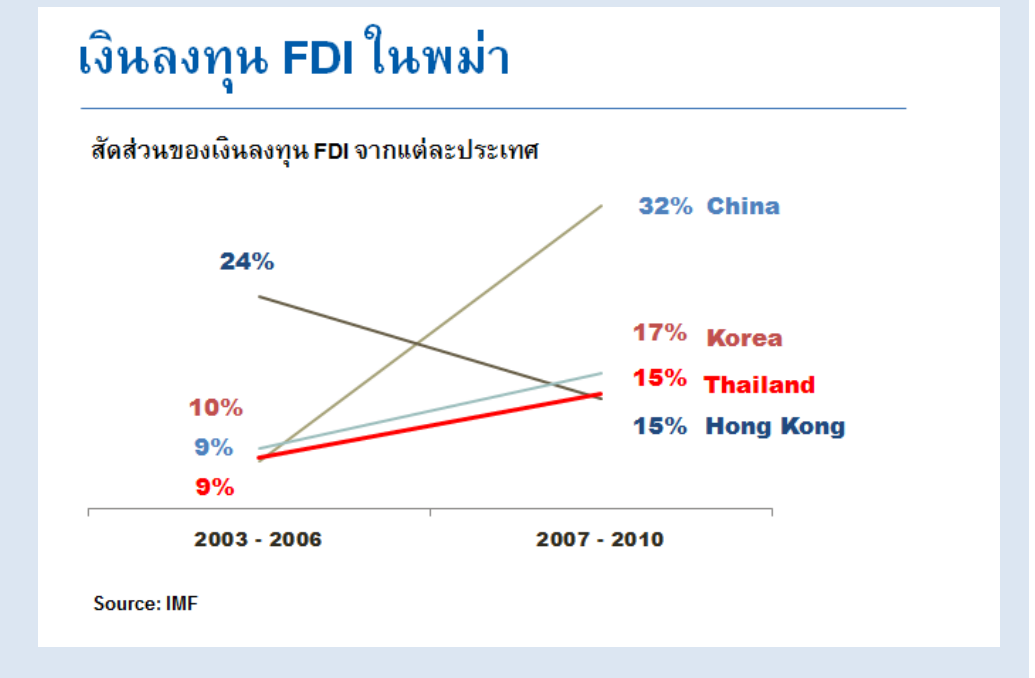
ลงทุน และเรื่องของภาษี เพราะการลงทุนในต่างประเทศมีความซับซ้อน หลายขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการจดทะเบียน การขอใบอนุญาตลงทุน การขอสิทธิประโยชน์การลงทุน การนำเงินเข้าออกจากประเทศ ซึ่งเมื่อผู้ประกอบการส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าใจตัวบทกฎหมายได้อย่างครบถ้วนและถูกต้องได้ด้วยตนเอง จึงไม่อยากเสี่ยงลงทุน สำหรับเรื่องภาษี ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มักคิดว่าตนประสบกับปัญหาภาษีซ้ำซ้อน ถ้าไรที่เกิดขึ้นกรณีออกไปลงทุนในต่างประเทศจะต้องเสียภาษีซ้ำซ้อนทั้งในไทยและประเทศที่เข้าไปลงทุน ซึ่งในความเป็นจริง กรณีประเทศไทยมีการลงนามอนุสัญญาภาษีซ้ำซ้อน (Double Tax Agreement) ก็ไม่ต้องเสียซ้ำซ้อน และกรมสรรพากรเองก็มีกฎหมายเฉพาะเพื่อยกเว้นภาษีไม่ต้องเสียซ้ำซ้อน แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มักไม่ทราบในรายละเอียดหรือยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อน ซึ่งหากไทยปลดล็อกอุปสรรคสองข้อนี้ได้ โอกาสที่ตัวเลขการลงทุนในต่างประเทศของไทยจะสูงขึ้นก็มีความเป็นไปได้สูง

นอกเหนือจากอุปสรรค 2 เรื่องข้างต้นที่จะต้องปลดล็อกแล้ว ประเด็นสำคัญอีกเรื่องหนึ่งก็คือ **ภาครัฐจะต้องส่งเสริมการลงทุนไทยในต่างประเทศอย่างบูรณาการ (Ecosystem Approach) โดยมีเจ้าภาพที่ชัดเจน** ภาครัฐจะต้องให้ความช่วยเหลือในด้านอื่นๆ ด้วย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเงิน ข้อมูลข่าวสาร จัดหาพันธมิตรทางธุรกิจ เป็นต้น โดยเฉพาะกับบริษัทขนาดกลางที่มีโอกาสและความพร้อมในการลงทุน เนื่องจากบริษัทขนาดกลางมีทรัพยากรและประสบการณ์ไม่เพียงพอในขยายการลงทุนไปต่างประเทศเหมือนกับบริษัทใหญ่ๆ ซึ่งกรณีนั้น ภาครัฐอาจให้ความช่วยเหลือด้วยการเจรจาแก้ไขอุปสรรคในระดับนโยบาย ระดับรัฐต่อรัฐ โดยตัวอย่างระบบการช่วยเหลืออย่างบูรณาการที่น่าสนใจก็คือ ประเทศสิงคโปร์ ซึ่งมีหน่วยงานหลัก ชื่อว่า “International Enterprise Singapore” รับผิดชอบให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการอย่างครบวงจร ทั้งความช่วยเหลือด้านการเงินเพื่อลดค่าใช้จ่ายในการตั้งบริษัท (Set up cost) การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่จะเป็นประโยชน์กับการลงทุนในต่างประเทศ การให้คำปรึกษากับนักลงทุนในทุกขั้นตอน รวมไปถึงการเตรียมความพร้อมและแนะนำแนวทางในการพัฒนาธุรกิจ

ทั้งหมดที่กล่าวมา แม้ว่าไทยจะดำเนินการส่งเสริมการลงทุนไทยในต่างประเทศ **แต่หากไทยไม่ให้ความสำคัญและไม่เร่งดำเนินการอย่างเร่งด่วน ไทยคงจะต้องเสียโอกาสในการยึดหัวหาดไปให้กับประเทศคู่แข่งอย่างแน่นอน** ดังที่จะเห็นตัวอย่างได้จาก การเปิดประเทศของพม่า ซึ่งในปี 2004-2006 สัดส่วนเงินลงทุนในพม่ามาจากไทยและจีนเท่าๆ กัน เท่ากับ 9% แต่ในปี 2007-2010 จีนมีสัดส่วนการ

ลงทุนเพิ่มสูงขึ้นอย่างมากเป็น 32% ขณะที่ไทยมีสัดส่วนการลงทุนเพียง 15% เท่านั้น
ยังไม่รวมถึงคู่แข่งที่มาแรงอย่างประเทศเกาหลี ซึ่งในปัจจุบันมีสัดส่วนเงินลงทุนใน
พม่า 17% แซงหน้าไทยไปแล้วเช่นกัน (ดูภาพที่ 1)

ภาพที่ 1) แสดงเงินลงทุน FDI ในพม่าที่มาจากประเทศต่างๆ

สถาบันอนาคตไทยศึกษา

Tel: 02 264 5481-3
Fax: 02 264 5480
Email: network@thailandff.org
www.thailandfuturefoundation.org
ENGAGE * ANALYZE * INFORM

ข้อมูลที่ปรากฏอยู่ในรายงานฉบับนี้เป็นการเก็บรวบรวมจากแหล่งข้อมูลข่าวสารที่เชื่อได้ว่าน่าเชื่อถือ อย่างไรก็ตาม สถาบันอนาคตไทยศึกษา (“สถาบัน”) ไม่ว่าจะป็นองค์กร ผู้บริหาร หรือพนักงานไม่ขอรับรองและรับประกันความถูกต้องของข้อมูลหรือข้อความใดๆ ในรายงานฉบับนี้ รวมทั้งลำดับ เวลา ความเป็นปัจจุบัน ความสมบูรณ์ ความเหมาะสมเพื่อวัตถุประสงค์ของรายงานฉบับนี้ ไม่ว่าจะป็นข้อมูลจากบุคคลที่สามหรือข้อมูลอื่นใด หากเกิดความสูญเสียหรือเสียหายแก่ผู้ใช้บริการหรือบุคคลอื่น ไม่ว่าจะจากการประมาทเลินเล่อ หรือการละเว้นทั้งหมดหรือบางส่วนในการจัดหา รวบรวม ตีความ ตัดต่อ หรือเขียนรายงานนี้ ไม่ว่าจะในลักษณะใดๆ ก็ตาม สถาบันฯ จะไม่รับผิดชอบแต่อย่างใดทั้งสิ้น

ความเห็นใดๆ ที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้ถือว่าเป็นความคิดเห็น/มุมมองส่วนบุคคล โดยการตัดสินใจจะอยู่ภายใต้สมมติฐานซึ่งอาจจะเปลี่ยนแปลงได้ ทั้งนี้ สถาบันฯ ขอสงวนสิทธิ์ที่จะเปลี่ยนแปลงข้อมูลที่อยู่ในรายงานฉบับนี้ได้โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า

อนึ่ง การใช้หรือเผยแพร่เนื้อหา และ/หรือข้อมูลใดๆ ในรายงานฉบับนี้ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนโดยไม่ได้รับอนุญาตจากสถาบันถือเป็นการต้องห้ามโดยเด็ดขาด